

Irlanda. Croagh Patrick, una peregrinació singular a Europa

Date : 13/11/2017

Publicat el 14-11-2017

Text i Fotografies: Josep Maria Aymà i Nausica Aymà

Josep Maria Aymà és nascut a Barcelona a l'any 1949 . Viatger i excursionista. Aficionat a la climatologia.

Nausica Aymà Marsiñach és bibliotecària, llicenciada en Història i en Documentació. Practica caiac, curses d'orientació i és també senderista i viatgera

Arreu del món es fan peregrinacions extraordinàries: al Ladakh, dies caminant per muntanyes, amb grans desnivells i neu, calçats amb espadenyes; al Japó, la de Shikoku passa per 88 temples al llarg de 1.400 km. A Irlanda se'n fa una de molt més modesta: com ara pujar del Port de la Selva a Sant Pere de Roda (també se surt d'arran de mar, a Murrisk). Es puguen prop de 800 metres en poca distància, però té alguns aspectes molt particulars: 30.000 participants, que alguns vagin descalços (anys enrere, n'hi havia que ho feien de genolls!) i que la trescada es faci per un terreny pedregós i relliscós, generalment amb vent i pluja.

La meva neboda Nausica, esportista d'aire lliure, i jo acabem de participar-hi. Com a aperitiu, vam fer el Kerry Way, una circumval·lació del comtat de Kerry, al sud-est d'Irlanda, de vuit dies de senderisme entre mar i muntanya: magnífics boscos, valls, terra verge amb vistes sobre llacs i el mar. Web: <http://kerryway.kerry-ireland.com/>. Pràcticament ningú. Recomanat.

Aquest article es refereix a la peregrinació al Croagh Patrick amb la descripció de la vivència.

Milers d'anys

L'origen d'aquesta peregrinació és òbviament pagà i té a veure amb el sol, ja que dos dies l'any (el 18 d'abril i el 24 d'agost), el sol es pon "rodolant" per la cresta de la muntanya de Croagh, o sigui que no desapareix darrere seu, com seria d'esperar. Aquest fet, conegut com a *Rolling Sun*, devia fer impressió al neolític, segons es dedueix d'unes inscripcions encara visibles en una roca (Boheh Stone) des de la qual es pot observar bé. Probablement, doncs, ja s'hi pujava en peregrinació fa milers d'anys. Les inscripcions a la roca són unes indicacions precises de tipus geocronològic, una mena de calendari que indicaria on i quan es produeix. Sobre això encara hi ha moltes interpretacions, perquè no va ser fins entrats els 1980 que no es va descobrir la relació entre el fenomen solar i la roca. En trobareu la història recent del descobriment en aquest enllaç: <https://www.irishtimes.com/sport/when-the-sun-goes-rolling-down-croagh-patrick-1.317910>

Actualment, els dies del fenomen hi van alguns observadors, encara que és fàcil que estigui ennuvolat i no es pugui constatar res. S'instal·len prop de la roca. Fins i tot s'hi organitzen sortides de bon nivell per veure-ho, a vegades caminant alguns dies per la ruta antiga de peregrinació (<http://www.heritageweek.ie/whats-on/event/boheh-stone-walk>),

http://www.castlebar.ie/Community_Groups/The-Rolling-Sun-of-Boheh.shtml

La popularitat creixent ha portat fins i tot a la creació d'un festival de música cèltica a Westport (<http://www.rollingsunbookfestival.com/index.html>). Però, com que és fàcil caure en la

banalització, atesa la quantitat de restes arqueològiques, és bo recórrer finalment a un bloc acadèmic: <https://voxhiberionacum.wordpress.com/>, d'on destaquem les respostes a les preguntes sobre la relació entre les hipotètiques creences paganes i la cristianització.

Cristianització i situació actual

Al segle V, qui seria Sant Patrici, pare de la pàtria irlandesa, va sojornar al cim 40 dies i un cop pactada, segons la llegenda, amb el representant pagà de fins aleshores, va començar la cristianització d'aquesta processó. Ara hi pugen catòlics i protestants, homes i dones, nens i vells, gent ben preparada o gens, rics i pobres, pagesos i urbanites, irlandesos vinguts de tot el país o descendents que vénen de lluny; però també persones que hi van per patriotisme, per sentiment, per esforç i fins i tot esportistes o interessats. Sobretot, continua sent part de la mística cèltica més autèntica, sense intermediació de la comercialització o la moda, com passa amb altres peregrinacions europees. La cristianització, doncs, va permetre la continuïtat de la peregrinació.

Se celebra cada últim diumenge de juliol. Popularment, la muntanya és coneguda com a Reek, fent referència a la forma de paller (en irlandès, Cruachan), de manera que el dia es coneix també com el Reek Sunday. La celebració no té un reglament específic, sinó que és el poble qui el fa, seguint la tradició de pares a fills. No hi ha un servei d'ordre, ni es fan inscripcions, ni es paga res, només hi ha un parell d'ambulàncies a la base de la sortida, un helicòpter i algunes parades de primers auxilis pel camí, encara que la parròquia i el bisbe se'n fan responsables. Sempre es produeixen accidents (enguany catorze, amb un atac de cor d'un home gran, una patacada forta d'un nen de deu anys i un sense fi de caigudes més o menys fortes). Des de la nit anterior hi pugen milers de persones amb torxes i durant tot el diumenge és un continu de gent, fins entrada la tarda, encreuant-se amb els qui ja en tornen. Tot i que l'helicòpter és d'un servei oficial i també alguns serveis de rescat, les ambulàncies i part del voluntariat són d'una organització de ressonància medieval: l'Orde de Malta. De fet, la tradició comença el divendres (Garland Friday), amb un primer ascens col·lectiu per part de les persones de l'entorn.

Al començament hi ha un home que "lloga" uns bastons, que tothom porta, per 4 €. A la tornada te'n torna 2, amb la qual cosa s'obté un benefici net de 2 euros per persona. Tenint en compte que són útils per a l'any vinent, l'operació bastó és bona per sufragar part de l'organització o per a la seva butxaca. Un centenar de metres més endavant unes senyores postulen perquè "salvem" la família; un altre ven la Bíblia a preu baix; un altre, megàfon en mà, ens vol convèncer de la bondat religiosa; i posa cosa més. Ningú no molesta a ningú, tot és tranquil. Una mica més endavant, al Centre d'Acolliment dels Visitants s'explica de què es tracta la muntanya, amb uns quants llibres i *souvenirs*; la seva funció bàsica, però, és permetre l'aixopluc dels caminants i acompanyants, amb una alimentació discreta però eficaç, atès que sovinteja el mal temps. Al davant, una paradeta dels qui lluiten contra la diabetis i un pèl més endavant, trobem l'estàtua de San Patrici, on molts resen set parenostres, set avemaries i un credo, tot fent-hi set voltes, després d'haver-s'hi fotografiat. I a partir d'aquí, a un quilòmetre del començament, comença l'hora de la veritat.

Els diaris de l'endemà publiquen les cròniques de forma molt destacada, ja que és un esdeveniment de primer ordre, tot i que tingui la competència d'altres esdeveniments massius.

Una senyora ens diu que hi ha pujat quaranta anys seguits. Quan li demano una foto, somriu de bon grat i immediatament es posa la mà al cor, com expressant el sentiment que li produeix la diada.

L'any que ve es tornarà a repetir, probablement amb un temps i una participació similars, però l'esperit místic segur que serà el mateix. Certament, si hi voleu participar us convindrà saber més coses apassionants entorn de la seva història, com ara la importància del lloc en el conjunt de restes arqueològiques que són a notable distància en aquesta part d'Irlanda o com Sant Patrici va reconvertir el que fins fa pocs segles encara conservava l'aire de festa pagana i bàquica o conèixer altres camins de peregrinació que des de l'antigor conflueixen també a la muntanya sagrada procedents de llocs amb monuments solars... Són temes que us deixem per descobrir a poc a poc.

Josep Maria Aymà

CRÒNICA CROAGH PATRICK MOUNTAIN

En arribar a Murrisk vam contemplar el perfil tan característic de la muntanya amb emoció i respecte. Hores després, en haver-hi pujat i baixat, la vaig tornar a admirar. Res era diferent, el cel seguia gris, el cim continuava amagant-se entre la mateixa boira que quasi sempre l'acompanya. Res havia canviat, però per mi ja no era la mateixa muntanya del matí, ja era una mica meva, sentiment segurament compartit amb els milers de peregrins que s'hi van enfilel aquell Reek Sunday. Ara, en acabat, resseguia el seu perfil retallat contra el cel plom i aquest em parlava de cada tram caminat, ja que gran part de l'ascensió és per la carena. Aquest perfil es podria dividir en tres parts: un primer tram de camí sense gaire dificultat, de pujada moderada, un tram central força pla, amb espectaculars vistes a ambdós vessants, i un tram final molt pedregós i amb marcat pendent. És aquest tram final tan pronunciat i de certa dificultat el que propicia una arribada emotiva i impressionant al cim: amb el cor a cent i l'alè alterat, després del tram auster i dur de les pedres infinites, es té la visió d'una plana dolça, inofensiva, acollidora, que al mig guarda una església blanca i bonica.

Són sobre les nou del matí i ja fa hores que la gent puja i baixa, malgrat la pluja que cau sense descans. Començo a caminar, segurament menys decidida que la majoria de gent que em rodeja. Però fets els primers metres de pujada, alguna cosa m'està passant que ho canvia tot, i és que ara sé segur que vull arribar dalt. Deixo de mirar el terra, les pedres i el fang, deixo de mirar la pujada i el cim, present en tot moment rere la boira, i començo a mirar al voltant. Ben a prop noto l'energia de molta gent, som molts!, i ben junts, avançant com un riu, a un ritme lent i constant. Escolto aquest so de multitud de passes i l'helicòpter de rescat de muntanya que ens sobrevola en tot moment, és la música que ens acompanyarà tota la pujada.

Avançant, de mica en mica es van silenciant les converses i regna el que no es diu, quelcom que ens va impregnant a tots. Segurament tots anem interioritzant el moment, cadascú amb els seus pensaments, les seves motivacions, la seva espiritualitat, alguna cosa et fa sentir unit a aquest riu, tot i parlar idiomes diferents o habitar mons allunyats. Al meu voltant, ara que obro els ulls al que em rodeja, hi veig gent de totes les edats, menes i condicions, llocs, creences i religions diverses. Hi veig l'home gran amb la camisa, els pantalons i les sabates de carrer, i el granger amb el seu jersei de llana i uns texans. Hi veig

la colla d'adolescents vestits segurament igual que el dia anterior i aquella dona de mitjana edat que any rere any hi puja amb el mateix xandall. Hi ha famílies senceres que celebren el dia pujant junts, nens agafats de la mà dels seus pares i també avis que avancen descansant cada poques passes; i aquell senyor amb la seva gavardina de carrer i el paraigua, amb qui em creuo, ell ja baixa. Hi veig una vintena de persones descalces. M'impresiona. Quasi tots anem ajudats de bastons. Hi veig somriures, humor, frases curtes, complicitats entre desconeguts, hi veig molta amabilitat.

La pluja i les pedres són les mateixes per tothom, i cadascú afronta el seu esforç particular, la seva petita batalla. Una relliscada, i la persona més propera estén la mà, pregunta com estàs, com va això, si necessites ajuda. Trenca el silenci la veu forta del cap de l'equip de rescat, que va obrint pas entre la gent, marcant la marxa del grup de voluntaris; ara descansen, genoll a terra sobre el pendent fort, agafant forces per acabar de transportar la llitera i el material fins dalt.

Converso amb algunes persones, retalls de motivacions diverses, alguna plasmada en una samarreta, altres guardades dins, en el silenci. Cada vegada plou més i més amunt el vent és fort. De sobte... escolto uns cants. La novetat de la primera vegada és la responsable de la meva sorpresa: de cop ja està, ja sóc dalt. Avanço i enmig de la boira, aquí dalt ja molt densa, descobreixo impressionada tota una multitud, figures i paraigües foscos, centenars de persones molt juntes, oint missa davant la petita església blanca. El silenci respectuós i la boira fan irreal la situació, fa irreal que allà dalt siguem tants i no puc evitar que tot plegat se'm desdibuixi i ja no sé si per la pluja que em cau per la cara o per l'estranya emoció que m'ha envaït de sobte.

La baixada la faig sola i en silenci, deixant que s'assenti dins meu aquest curiós sentiment de comunitat que ja no em deixa. La primera part de la baixada requereix tota l'atenció, ja que no és fàcil i propicia rrelliscades. És aquí on veig més que en cap altre lloc com tots ens anem ajudant i estem atents a la resta. Em meravella com sent tants, ens organitzem perquè, tan pujant com baixant, progressem de manera fluida, ordenada, educada. Fantàstica lliçó de civilitat.

Un cop a baix, miro enrere, ressegueixo el perfil de la muntanya sagrada: tot és igual, però per mi tot ha canviat. I entenc com és possible que la majoria de peregrins repeteixin any rere any. Ara toca que, amb els dies, vagi reflexionant sobre la vivència, ja que ens diu molt sobre el poble irlandès i també sobre l'essència humana.

Nausica Aymà

INFORMACIÓ

Data: El darrer diumenge de juliol, *Sunday Reek*.

Lloc: Murrisk, a 9 km de Westport, al comtat de Mayo (al mig de la costa atlàntica d'Irlanda)

Pujada: 764 m

Distància: 6 km aprox.

Hora: No hi ha una hora determinada. S'hi puja gairebé durant 24 hores, des del vespre anterior fins al mateix dia a la tarda.

Temps (durada): Es pot fer en unes tres hores o quatre entre pujar i baixar.

Temps (atmosfèric): Cal consultar la previsió, però també cal tenir present que és molt variable. La temperatura pot oscil·lar entre els 11 i els 14 graus, al començament, i entre els 10 i els 13 a dalt, però el vent, la boira i la humitat poden fer que el fred sembli més viu.

Missa: Se'n fan moltes a la capella de Sant Patrici, al cim, des de les vuit del matí fins a la tarda. De fet, és la culminació de la peregrinació.

Equipament: Tot depèn de si volem pujar-hi més o menys de pressa o a un pas tranquil, al ritme de la majoria. En aquest cas, el més aconsellable és portar la roba i el calçat propis de muntanya (pedregosa), amb temps fresc i potser plujós.

Dificultat: Cap, tot i el pedregar i la pujada final. Això sí, cal posar molta atenció a la baixada.

Forma física: Requereix una certa bona forma per evitar cap problema, tot i que la majoria d'excursionistes habituats ho poden fer.

Menjar: Es pot complementar al Centre de Visitants.

Pernoctació: Aconsellable pernoctar al poble de Westport, a 9 km. Contactar-hi amb antelació.

Westport: Molt agradable, amb tots els serveis i preus. S'hi arriba amb tren o bus (connexió amb Dublín). A més del Croagh Patrick hi ha atractius naturals interessants, com una via verda de 42 km o un passeig entre illes en una embarcació. També es poden fer altres rutes de peregrinació més llargues pels entorns.

Transport entre Westport i Murrisk: Taxi (anada i tornada per una mica més de 20€). Hi ha un bus, però amb poc servei.

Seguretat: Garantida l'evacuació pel servei especialitzat.

Bastó: Pràcticament d'ús obligat, es lloga al començament.

Comportament o ambient predominant: Serè, reposat i tranquil, silencios, sense cridòries ni grups de xerinola. Pràcticament no es fan fotografies, sigui pel mal temps o perquè l'esforç concentra l'atenció de cadascú, però sobretot perquè no es tracta de cap espectacle, sinó d'una vivència personal i col·lectiva.

Aspectes quotidians: Portar un endoll apropiat (els d'allà tenen tres potes). El preu dels B&B i del menjar són semblants als d'aquí, llevat de Dublín, que és car. El bitllet del tren cal comprar-lo per internet per no pagar massa a la finestreta. Cal restar una hora respecte de l'horari d'aquí.

Altres articles dels autors a elmunyanyenc:

[EL MOUNT WASHINGTON: EL PITJOR TEMPS DEL MÓN](#)

[La transeuropa, un tast d'europa a peu](#)